
Pædagogisk referenceramme

ITC, Lyngtoften og
Fændediget

Juni 2018

Pædagogisk referenceramme

Indledning

For at sikre kvaliteten i det pædagogiske arbejde, arbejdes der ud fra en fælles pædagogisk referenceramme, der beskriver den overordnede tænkning i det pædagogiske arbejde.

Referencerammen forholder sig til vores fælles forståelse for mennesker og handicap, som en gennemgribende udviklingsforstyrrelse, der påvirker personens udvikling eksempelvis på det sociale, kognitive og adfærdsmæssige område

Målet for pædagogikken er udvikling og kompensering i erkendelse af, at handicap er et livslangt vilkår, samt at dette ikke er til hinder for, at mennesker med handicap har ret til et for dem meningsfyldt liv.

Menneskesyn og handicapforståelse

I vores organisation er platformen for det pædagogiske arbejde vores fælles menneskesyn og handicapforståelse.

Vores menneskesyn tager afsæt i socialkonstruktivismen og den systemiske tankegang. Socialkonstruktivismen er en retning inden for det psykologiske felt, som tager udgangspunkt i tesen om, at virkeligheden er en social konstruktion, hvor især sproget og måden vi taler sammen, er det som konstruerer virkeligheden. Sproget er dermed en skabende kraft, hvori vi skaber eller forhandler vores virkelighed gennem det sprog, vi anvender.

Vores menneskesyn synliggøres gennem et fortællende (narrativt) og fortolkende (hermeneutisk) tankesæt. Det vil sige, at vi tager udgangspunkt i den enkeltes fortælling, og i hvordan den enkelte ser verden, og oplever sin egen virkelighed. Dette fortolkes af personalet ud fra en fagprofessionel viden og personlig forståelse.

At tænke systemisk er at skabe mening og sammenhæng i verden ved at tænke i helheder, relationer og sammenhænge. Vi anskuer et system ud fra den kontekst, vi indgår i eller er en del af. Intet kan

tages ud af en sammenhæng og forstås isoleret. Det er derfor af stor vigtighed, at vi er bevidste om sprogets betydning og de forstyrrelser og forgreningspunkter, der bringes ind i dialogen

I vores organisation har vi en dialektisk handicapforståelse, som tager afsæt i den russiske psykolog L.S. Vygotskys arbejder. Den dialektiske handicapforståelse ligger inden for den teoretiske ramme, som kaldes kultur-historisk udviklingsforståelse, hvor der er fokus på, at udviklingen formes i en kulturel og historisk sammenhæng, og ikke er individbundet og løsrevet fra den sociale omverden. Vygotsky mener, at handicapet må forstås som et komplekst forhold mellem indre biologiske og ydre, sociale faktorer.

Kerneopgaven

Definitionen af vores kerneopgave er forskellig i de forskellige tilbud, idet tilbuddene har forskellige formål. Det er vores opgave i den pædagogiske praksis at favne kerneopgavens intention med udgangspunkt i vores menneskesyn og handicapforståelse.

Faglighed

Vores faglighed tager udgangspunkt i rammerne for Grundloven, Handicapkonventionen og Lov om Social Service.

I vores organisation vægter vi faglighed og kompetenceudvikling højt. Vi skal søge viden i faglitteraturen for at tilegne os nye kompetencer. Derudover skal vi inddrage viden fra eksterne samarbejdspartnere, eksperter og borgernes pårørende.

Det er vigtigt, at den pædagogiske praksis dokumenteres og evalueres løbende for at sikre udvikling, kvalitet og vidensdeling. Vi skal derfor være i stand til at være nysgerrige, undre os og være i tvivl i fællesskab for dermed at skabe til et fagligt udviklende miljø.

Når vi dokumenterer skal vi være opmærksomme på at skrive i et sprog, hvor etikken hele tiden er i fokus.

Samtidig skal vi forholde os til vores professionelle og personlige rolle i det pædagogiske arbejde. Til dette anvendes vores praksisfortællinger, pædagogiske dilemmaer og refleksioner fra den pædagogiske hverdag.

Livskvalitet

Livskvalitet er et subjektivt og psykologisk begreb. Det er vidt forskelligt og individuelt, hvad man oplever som værende livskvalitet. Det er variabelt og kan ændre sig afhængigt af livsbetingelser, kultur og det miljø, man befinder sig i. Med andre ord; livskvalitet knytter sig til det enkelte menneske og er styret af ens kognitive og emotionelle oplevelser. Derfor er det af stor betydning, at den enkelte borger erfarer, at de har magten til at definere egen livskvalitet.

Etik og magt

I vores organisation anerkender vi, at der imellem enhver relation foreligger en potentiel magtrelation. Vi tager udgangspunkt i Michel Foucaults teori og forskning omkring magt. Foucault betragter magt som en produktiv og skabende kraft, der gennemstrømmer alt i samfundet. Enhver relation er en magtrelation - også relationen mellem det pædagogiske personale og borgeren.

Magt kan forstås som retten til at definere sandheder eller diskurser (meningssammenhænge). Vi er opmærksomme på, at magt ofte tager et afsæt i samfundets underlæggende normer og værdier, og at disse dermed har indflydelse på at skabe retning for den pædagogiske praksis.

Vi skal betragte borgeren som værende magthaveren i eget liv. Magten er for personalet kun til låns i specifikke situationer og ejes grundlæggende af borgeren selv. Samtidig må det pædagogiske personale erkende, at vi må guide og vejlede borgeren i forhold til de konsekvenser, borgernes valg eller fravalg medfører. Pædagogisk praksis må da handle om at motivere borgeren til at tage vare på eget liv og give ham mulighed for at få erfaringer, som skaber grobund for beslutninger til gavn for den enkelte. Derfor er vi bevidste om den pædagogiske omsorgsrolle og magtudøvelsen i denne. Vi er også bevidste om, at når vi i en given situation forhandler om magten, er det udelukkende i den specifikke situation, hvor borgeren ikke selv formår på hensigtsmæssig vis at forvalte magten.

Når vi udøver magt, bør vi hele tiden sætte os i beboerens sted - at søge efter at forstå borgeren i en helhedstænkning. På den måde bliver koblingen mellem etik, omsorg og magt stærk, da vi hele tiden vil tage udgangspunkt i borgerens bedste. Vi er derfor bevidste om, hvordan vi forvalter magt ved, at vi forholder os reflektivt til egen og kollegers praksis samt de etiske overvejelser, der ligger i brugen af magt.

En stor del af pædagogisk praksis er tilrettelagt efter gældende lovmæssige rammer og vilkår, hvilket kan medføre udfordringer i forhold til borgerens egne ønsker samt til personalets omsorgspligt. En indgriben i borgerens selvbestemmelsesret må ikke finde sted uden borgerens samtykke. I Grundlovens §71 står der, at den personlige frihed er ukrænkelig, og at frihedsberøvelse kun kan finde sted med hjemmel i Lov om Social Service, hvor magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten er beskrevet i §125–129.

Afslutning

Vi tror på, at alle mennesker har udviklingspotentialer i livet, hvis omgivelserne tillader det.

Vi er bevidste om dilemmaet i at guide mennesker med kognitive vanskeligheder, og at vi som personale skal træde varsomt med at tolke ud fra egne og samfundets normer og værdier.

Vi finder det værdifuldt og væsentligt, at man som pædagogisk personale evner at være empatisk og have indføling omkring beboerens livssituation, og udgangspunktet skal være borgerens individuelle ønsker, behov og muligheder for et meningsfuldt liv.

Vi vil fortsætte med at dygtiggøre os fagligt og være lydhør overfor borgerens ønsker samt pårørendes viden, og vi vil med udgangspunkt i den pædagogiske referenceramme og de givne vilkår søge at skabe en organisation i udvikling.